

Особливості застосування елементів комунікативних тренінгів у процесі викладання англійської мови майбутнім філологам-германістам в Національному Університеті «Києво-Могилянська академія»

Нестеренко Л.О.

кандидат наук з державного управління, доцент,

доцент кафедри англійської мови

Факультету гуманітарних наук

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,

м.Київ, Україна

Аналіз літературних джерел [1 – 4, 6, 8, 10 – 12] засвідчує, що викладання англійської мови для майбутніх філологів-германістів у відповідності до сучасних потреб суспільства передбачає диференційоване навчання з урахуванням освітніх потреб учасників навчальних взаємодій та вимагає створення відповідних умов для оволодіння навчальним матеріалом відповідно до професійного самовизначення. Також важливою умовою якісного викладання іноземної мови студентам філологам виступає можливість забезпечення учасників навчального процесу можливостями для рівного доступу до кваліфікованої професійної підготовки та неперервної освіти впродовж всього життя [5, 7, 9].

Системний аналіз психологічних праць [4, 10, 12], досліджень з педагогіки [8, 11, 12] та робіт з методики викладання англійської мови [1, 3, 7, 12] дозволяють стверджувати, що існують певні особливості викладання англійської мови для студентів-філологів, які полягають у фаховому контексті обраної спеціальності, основним актуальним завданням якої є оволодіння знаннями фахової термінології і набуття вмінь використовувати вузькоспеціалізовану лексику для виконання навчальних професійно орієнтованих завдань, спрямованих на подальше спілкування у професійному середовищі. Провідну роль в навчальному процесі нині як ніколи раніше,

відіграють саме практичні заняття, під час яких студенти ознайомлюються з новою лексикою, опрацьовують автентичні тексти, вчаться використовувати здобуті знання на практиці, а розв'язання комунікативно-пізнавальних завдань здійснюється завдяки різноманітним сучасним засобам іншомовного спілкування: рольові ігри, навчальні ситуативні завдання, парні та групові форми роботи тощо.

Оскільки психологічні методи впливу вже довели свою ефективність у багатьох соціальних сферах, це, на нашу думку, зробило їх використання доцільним і у процесі викладання іноземної мови філологам-германістам. Відтак, цілком логічним стало залучення психологічного інструментарію (одним із елементів якого є комунікативні тренінги) до процесу викладання англійської мови для майбутніх філологів та перекладачів у Національному Університеті «Києво-Могилянська академія» [7, 9]. Проаналізувавши особливості застосування викладачами Кафедри англійської мови Факультету гуманітарних наук «НаУКМА» окремих елементів комунікативних тренінгів у процесі викладання англійської мови в НаУКМА філологам-германістам, ми дійшли висновку про те, що комунікативні тренінги, спрямовані на розвиток мовленнєвих навичок, ведуть до підвищення загальної комунікативної компетентності учасників навчального процесу, який виявляється в комунікативному акті (зовнішніх виявах динамічної комунікативної позиції індивіда, куди входять як вербальні так і невербальні прояви).

Таким чином, використання елементів комунікативних тренінгів у процесі викладання англійської мови для майбутніх філологів та перекладачів, виявляється не тільки в формуванні ефективних комунікативних навичок, але і стає певним видом поетапної стратегії зміни комунікативної поведінки та формування комунікативної компетентності студентів-філологів. Адже послідовно студенти свідомо переходять від стану необізнаності в стан обізнаності, від стану обізнаності до стану знання та вміння співвідносити свої власні цілі та інтереси з цілями та інтересами суспільства, організації, і нарешті, до зовнішнього вияву комунікативної поведінки спрямованої на

максимальне досягнення ефективної навчальної діяльності, що великою мірою забезпечується рівнем розвиненості комунікативної компетентності.

Таким чином впровадження та використання елементів комунікативних тренінгів у процесі викладання англійської мови забезпечує філологів-германістів не лише певним набором лексичних одиниць та граматичних конструкцій з певної теми, але й психологічними знаннями з основ комунікації, формує практичні навички та вміння в сфері спілкування, корегує наявні недоліки та формує й розвиває навички, необхідні для успішної комунікації, розвиває здібності адекватного й повного пізнання себе та інших людей.

Література:

1. Bogush A., Korolova T., Popova, O. Development of university students' linguocultural competence under conditions of coronavirus pandemic: Ukrainian dimension. *Advanced Education*. 2021. № 17. P. 103–117. DOI : <https://doi.org/10.20535/2410-8286.228611> (дата звернення 22.01.2025).
2. Komar O., Kolisnichenko A., Derkach S., Kapeliushna T. Newly qualified foreign language teachers' adaptation in profession: challenges, problems, first achievements and further prospects. *Advanced Education*. 2021. Issue 17. P. 35–45. DOI : <https://doi.org/10.20535/2410-8286.228211> (дата звернення 22.01.2025).
3. Sandal J.-U., Detsiuk T., Kholiavko N. Developing foreign language communicative competence of engineering students within university extracurricular activities. *Advanced Education*. 2020. № 7 (14). P. 19–28. DOI : <https://doi.org/10.20535/2410-8286.192411> (дата звернення 22.01.2025).
4. Карамушка Л.М. Психологія управління : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2003. 344 с.
5. Майборода В.К., Нестеренко Л.О. Провідні умови розвитку психолого-педагогічної культури викладача вищого навчального закладу. *Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис*. 2013. № 2 (Додаток: «Наука і вища освіта»). С. 165–174. Авторські с. 162 –174.

6. Москаленко В.В. Соціальна психологія : підручник. Вид. 2-ге, випр. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 688 с.
7. Нестеренко Л.О. Особливості використання психологічних тренінгів у процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології* : зб. наук. пр. Херсонського національного технічного університету. Херсон : Грінь Д.С., 2014. Вип. 1 (10). С. 107–110.
8. Нестеренко Л.О. Педагогічні умови розвитку психолого-педагогічної культури викладача ВНЗ. *Проблеми освіти : наук. зб. Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України*. К., 2016. Вип. 73. С. 200–205.
9. Нестеренко Л.О. Робоча програма навчальної дисципліни: «Англійська мова (за професійним спрямуванням)», ухвалена на засіданні кафедри англійської мови НаУКМА 15.04.2024, протокол №5. 12с.
10. Орбан-Лембрик Л.Е. Основи психології управління : монографія. Івано-Франківськ : «Плай», 2002. 426 с.
11. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затверджений наказом Міністерства освіти України 23.03.2021 № 610. URL : [https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart na hrupu pr ofesiy_Vykladachi zakladiv vyshchoyi osvity_25.03.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20pr%20ofesiy_Vykladachi_zakladiv_vyshchoyi_osvity_25.03.pdf) (дата звернення 22.01.2025).
12. Тарнопольский О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі : підручник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2019.